

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος Γιάννας Καρύμπαλη-Τσίπτσιου	7
Προλογικό σημείωμα του συγγραφέα	11
Κυριότερες συντομογραφίες.....	19

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

§ 1. Προδιάθεση	23
§ 2. Διάγραμμα μελέτης	27
§ 3. Ιστορική και συγκριτική επισκόπηση	29
I. Ιστορικές παρατηρήσεις	29
II. Συγκριτικές παρατηρήσεις.....	32
A. Γερμανικό δίκαιο	32
B. Γαλλικό δίκαιο	33
Γ. Ελβετικό δίκαιο.....	33
Δ. Αγγλικό δίκαιο.....	34
E. Σχέδιο ενός Κοινού Πλαισίου Αναφοράς.....	35

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ ΑΠΑΤΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΝΟΜΟΤΥΠΙΚΗ ΜΟΡΦΗ ΤΗΣ ΑΚ 147 ΕΔ. Α'

§ 4. Στοιχεία νομοτυπικής μορφής της ΑΚ 147 εδ. α': Γενική επισκόπηση	37
§ 5. Απάτη.....	39
I. Ορισμός.....	39
II. Ανάλυση των εννοιολογικών στοιχείων της απάτης	41
A. Η απάτη ως ανθρώπινη συμπεριφορά.....	41
1. Έννοια και νομική φύση συμπεριφοράς.....	41
2. Μορφές απατηλής συμπεριφοράς	42
α. Γενικές παρατηρήσεις	42
β. Παράσταση ψευδών γεγονότων ως αληθινών	44
γ. Απόκρυψη ή ατελής ανακοίνωση αληθινών γεγονότων	49
ι. Εισαγωγικές παρατηρήσεις.....	49

Περιεχόμενα

ii. Υποχρέωση διαφώτισης που απορρέει από διατάξεις του αστικού κώδικα και άλλων νομοθετημάτων.....	52
iii. Υποχρέωση διαφώτισης που υπαγορεύεται από την καλή πίστη και τα συναλλακτικά ήθη.....	54
B. Η απάτη ως δόλια συμπεριφορά.....	61
1. Εννοιολογικά στοιχεία δόλου.....	64
2. Ικανότητα για καταλογισμό.....	66
Γ. Η απάτη ως συμπεριφορά που στοχεύει είτε στην παραπλάνηση άλλου προσώπου είτε στη διατήρηση ή στην ενίσχυση της υφιστάμενης πλάνης του.....	69
Δ. Η απάτη ως συμπεριφορά που στοχεύει σε δήλωση βούλησης επηρεασμένη από την παραπλάνηση.....	69
Ε. Αιτιώδης συνάφεια ανάμεσα στη δόλια ανθρώπινη συμπεριφορά και στους στόχους προς τους οποίους αυτή κατευθύνεται.....	69
§ 6. Πραγμάτωση του στόχου παραπλάνησης άλλου προσώπου.....	71
§ 7. Πάσχουσα από απάτη δήλωση βούλησης.....	76
I. Γενική επισκόπηση.....	76
II. Ο ελαττωματικός χαρακτήρας της δήλωσης βούλησης.....	76
III. Δικαιοπραξίες, οιονεί δικαιοπραξίες, δικαιοπρακτικές παραλείψεις και νομικές υλικές πράξεις ως αποτελέσματα απάτης.....	78
§ 8. Αιτιώδης συνάφεια απάτης και δήλωσης βούλησης.....	82

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄: ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

§ 9. Φορέας απάτης ή εξαπατών.....	87
§ 10. Ο τρίτος φορέας απάτης ή εξαπατών, ειδικότερα.....	89
I. Έννοια τρίτου.....	89
A. Υποστηριζόμενες απόψεις.....	89
B. Προτεινόμενη λύση.....	90
II. Περιπτώσιολογία.....	92
A. Αντιπροσώπευση.....	92
1. Άμεσος αντιπρόσωπος.....	92
2. Εξουσιοδοτούμενος ή τρίτος της ΑΚ 217 § 1.....	96
3. Έμμεσος αντιπρόσωπος.....	97
4. Αντιπροσωπευόμενος.....	97
B. Μεσιτεία.....	98
Γ. Εγγύηση.....	99
Δ. Άλλες περιπτώσεις.....	101
1. Αναδοχή χρέους.....	101
2. Διοίκηση αλλοτρίων.....	102

3. Δικαιοπραξίες στις οποίες μετέχουν περισσότερα του ενός πρόσωπα.....	103
4. Τρίτος που αποκτά αμέσως δικαίωμα από τη δικαιοπραξία.....	103
5. Βοηθητικά πρόσωπα	104
6. Μονοπρόσωπη εταιρία περιορισμένης ευθύνης.....	108
III. Πρόσωπα που εμπλέκονται στην απάτη χωρίς να αποτελούν τρίτους της ΑΚ 147 εδ. β΄.....	108
§ 11. Αποδέκτης απάτης.....	110

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

ΟΙ ΕΝΝΟΜΕΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΑΠΑΤΗΣ ΚΑΙ Η ΣΧΕΣΗ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣ ΑΛΛΕΣ ΕΝΝΟΜΕΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄: ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΑΚΥΡΩΣΗΣ ΩΣ ΕΝΝΟΜΗ ΣΥΝΕΠΕΙΑ ΤΗΣ ΑΠΑΤΗΣ

§ 12. Έννοια ακυρωσίας και συσχέτισή της με τις έννοιες του «ανίσχυρου» και του «ελαττωματικού»	111
I. Έννοια ακυρωσίας.....	111
II. Συσχέτιση ακυρωσίας με τις έννοιες του «ανίσχυρου» και του «ελαττωματικού».....	112
§ 13. Σύσταση και νομική φύση του δικαιώματος ακύρωσης του εξαπατηθέντος....	116
I. Σύσταση του δικαιώματος ακύρωσης	116
II. Νομική φύση του δικαιώματος ακύρωσης.....	116
§ 14. Άσκηση του δικαιώματος ακύρωσης του εξαπατηθέντος.....	119
I. Τρόποι άσκησης του δικαιώματος ακύρωσης	119
II. Άσκηση με αγωγή, ανταγωγή ή κύρια παρέμβαση	120
III. Άσκηση με ένσταση.....	121
IV. Άσκηση δικαιώματος ακύρωσης σε ειδικές περιπτώσεις	125
A. Συμφωνία περί συναινετικού διαζυγίου υπό καθεστώς απάτης	125
1. Προϊσχύσαν δίκαιο	125
2. Ισχύον δίκαιο.....	127
B. Συναινέση για υιοθεσία υπό καθεστώς απάτης	128
Γ. Συλλογική απόφαση υπό καθεστώς απάτης.....	129
V. Καταχρηστική άσκηση δικαιώματος ακύρωσης.....	129
§ 15. Πρόσωπα νομιμοποιούμενα στην άσκηση του δικαιώματος ακύρωσης.....	130
I. Ενεργητική νομιμοποίηση.....	130
A. Η ρύθμιση της ΑΚ 154 εδ. β΄	130
B. Ζητήματα συναφή με τα νομιμοποιούμενα στην άσκηση του δικαιώματος ακύρωσης πρόσωπα	131
1. Ειδική διαδοχή	131

Περιεχόμενα

2. Σύμβαση υπέρ τρίτου	132
3. Δανειστής εξαπατηθέντος	132
4. Περισσότεροι δικαιούχοι ακύρωσης	133
5. Αντιπροσώπευση.....	134
6. Ανάθεση προσδιορισμού παροχής σε τρίτο	136
7. Ακυρώσιμος γάμος και ακυρώσιμη διάταξη διαθήκης.....	136
II. Παθητική νομιμοποίηση	137
A. Ακυρώσιμη σύμβαση	138
B. Ακυρώσιμη μονομερούς δικαιοπραξία	140
1. Γενικά.....	140
2. Ακυρώσιμη πληρεξουσιότητα, συναίνεση ή έγκριση	141
3. Ακυρώσιμη παραχώρηση δικαιώματος προς εγγραφή υποθήκης....	143
Γ. Παθητική νομιμοποίηση περισσοτέρων	143
§ 16. Απόσβεση του δικαιώματος ακύρωσης	145
I. Λόγοι απόσβεσης.....	145
II. Οι επιμέρους λόγοι απόσβεσης.....	146
A. Παραίτηση δικαιούχου	146
B. Παρέλευση της προθεσμίας της ΑΚ 157.....	149
1. Η ρύθμιση της ΑΚ 157 εδ. α'.....	149
2. Η ρύθμιση της ΑΚ 157 εδ. β'	150
3. Η ρύθμιση της ΑΚ 157 εδ. γ'.....	152
4. Ειδικά ζητήματα	153
α. Επίκληση ακυρωσίας με ένσταση μετά την πάροδο της προθεσμίας της ΑΚ 157 εδ. α' και β'.....	153
β. Περιπτώσεις ειδικής «παραγραφής»	155
Γ. Αποδοχή της δικαιοπραξίας.....	156
§ 17. Επέλευση και συνέπειες ακύρωσης.....	158
I. Επέλευση ακύρωσης	158
II. Συνέπειες ακύρωσης	158
A. Γενική επισκόπηση.....	158
B. Λειτουργία ακύρωσης στις υποσχετικές και εκποιητικές δικαιοπρα- ξίες.....	162
1. Υποσχετικές δικαιοπραξίες.....	162
2. Εκποιητικές δικαιοπραξίες.....	165
III. Προστασία των τρίτων.....	167
A. Γενική επισκόπηση.....	167
B. Οι ρυθμίσεις των ΑΚ 1203-1204	169
1. Εισαγωγικές παρατηρήσεις.....	169
2. Η ρύθμιση της ΑΚ 1203.....	170
3. Η ρύθμιση της ΑΚ 1204.....	170

Γ. Ειδικά ζητήματα	174
1. Ακύρωση μονομερών δικαιοπραξιών, γενικά	174
2. Ακύρωση συστατικής της πληρεξουσιότητας δικαιοπραξίας	175
3. Ακύρωση συστατικής της υποθήκης δικαιοπραξίας.....	177
4. Προστασία του βλαπτόμενου από την εφαρμογή της ΑΚ 1204	177
§ 18. Περιορισμός δικαιώματος ακύρωσης	179
I. Η ρύθμιση της ΑΚ 147 εδ. β΄	179
II. Εφαρμογή της ΑΚ 147 εδ. β΄ επί ακυρώσιμης πληρεξουσιότητας.....	182
§ 19. Δυνητικός αποκλεισμός ακύρωσης.....	184
I. Εισαγωγικές παρατηρήσεις.....	184
II. Προϋποθέσεις δυνητικού αποκλεισμού ακύρωσης.....	184
Α. Επουσιώδης πλάνη	184
Β. Αποδοχή υποθετικής δήλωσης βούλησης εξαπατηθέντος.....	186
III. Η διακριτική ευχέρεια του δικαστηρίου	187

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄: ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗΣ ΩΣ ΕΝΝΟΜΗ ΣΥΝΕΠΕΙΑ ΤΗΣ ΑΠΑΤΗΣ

§ 20. Το δικαίωμα αποζημίωσης και η σχέση του με το δικαίωμα ακύρωσης.....	189
§ 21. Η ρύθμιση της ΑΚ 149 εδ. α΄.....	191
I. Εισαγωγικές παρατηρήσεις.....	191
II. Η απάτη ως αδικοπραξία κατά την ΑΚ 914	193
Α. Το στοιχείο του παρανόμου	193
Β. Το στοιχείο της υπαιτιότητας	195
Γ. Τα στοιχεία της ζημίας και της αιτιώδους συνάφειας.....	196
Δ. Φύση και έκταση οφειλόμενης αποζημίωσης	197
1. Παρουσίαση του ζητήματος.....	197
2. Τελική τοποθέτηση.....	199
Ε. Ικανοποίηση ηθικής βλάβης.....	201
ΣΤ. Εύλογη αποζημίωση.....	202
II. Η απάτη ως αδικοπραξία κατά την ΑΚ 919	203
§ 22. Η ρύθμιση της ΑΚ 149 εδ. β΄.....	206
I. Εισαγωγικές παρατηρήσεις.....	206
II. Φύση της αποζημίωσης.....	206
Α. Υποστηριζόμενες απόψεις	206
Β. Κριτική αξιολόγηση των υποστηριζόμενων απόψεων και τελική τοποθέτηση.....	211
§ 23. Χρόνος άσκησης της αξίωσης αποζημίωσης	213
§ 24. Πρόσωπα νομιμοποιούμενα στην άσκηση της αξίωσης αποζημίωσης.....	214
I. Ενεργητική νομιμοποίηση.....	214
II. Παθητική νομιμοποίηση	214

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε': ΣΧΕΣΗ ΕΝΝΟΜΩΝ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΑΠΑΤΗΣ ΠΡΟΣ ΑΛΛΕΣ
ΕΝΝΟΜΕΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ**

§ 25. Ακυρωσία λόγω απάτης και ακυρότητα.....	217
I. Γενική επισκόπηση.....	217
II. Περιπτωσιολογία.....	219
§ 26. Ακυρωσία λόγω απάτης και ακυρωσία για άλλους λόγους.....	222
§ 27. Συρροή διατάξεων απάτης και με άλλες διατάξεις.....	225
I. Συρροή διατάξεων απάτης και πώλησης.....	225
A. Εισαγωγή στον προβληματισμό.....	225
B. Ακύρωση και υπαναχώρηση.....	225
Γ. Ακύρωση και αξιώσεις αποζημίωσης.....	227
Δ. Επικουρική σώρευση.....	229
II. Συρροή διατάξεων απάτης και ευθύνης από διαπραγματεύσεις.....	229
III. Άλλες περιπτώσεις συρροής.....	231
§ 28. Επίμετρο.....	232
Βιβλιογραφία.....	235
Νομολογία.....	257
Λημματικό ευρετήριο.....	265